

BUGU

Dil ve Eğitim Dergisi

BUGU
Journal of Language and Education

6/2, 205-217

TÜRKİYE

www.bugudergisi.com

E-ISSN: 2717-8137

Araştırma Makalesi

Makale Geliş Tarihi: 04.05.2025

Makale Kabul Tarihi: 12.06.2025

Erdil, M. (2025). Yabancılar göre Türkçe nasıl öğrenilir? *BUGU Dil ve Eğitim Dergisi*, 6(2), 205-217.
<http://dx.doi.org/10.46321/bugu.1189>

YABANCILARA GÖRE TÜRKÇE NASIL ÖĞRENİLİR?

Öğr. Gör. Dr. Melike ERDİL

Gebze Teknik Üniversitesi merdil@gtu.edu.tr ORCID

Öz

Bu araştırmada yabancı öğrencilerin, kendi Türkçe öğrenme stillerini tespit etmek amaçlanmaktadır. Araştırmada, “nitel araştırma yöntemi” kullanılmıştır. “Tarama modeli” ve “olgubilim deseni” seçilmiştir. Araştırmanın evrenini, Türkiye’de üniversiteler bünyesinde Türkçe öğrenen yabancı öğrenciler kapsamaktadır. Araştırmanın çalışma grubu Gebze Teknik Üniversitesindeki 3 kız ve 14 erkek olmak üzere 17 yabancı katılımcıdan oluşmaktadır. Katılımcılar, 19-69 yaş aralığındadır ve 11 ülkeden gelmektedir. Türkiye’deki yaşam süreleri, 2 ay ve 6 yıl arasında değişiklik göstermektedir. Araştırma verileri, içerik analizine tabi tutulmuştur. İçerik analizi sonucunda araştırma verileri; “1 kod (Türkçe)”, “3 kategori (Türkçe kursunun etkisi, öğrenme stilleri, psikolojik faktörler)” ve “15 temaya” ayrılarak incelenmiştir. Araştırma sonucunda Türkçe kursu ve derslerinin Türkçeyi planlı ve programlı öğrenmeye yardımcı olduğu; yabancı öğrencilerin Türkçe öğrenme stillerinin okuma-yazma, kinestetik, işitsel ve görsel olarak ön plana çıktığı; psikolojik faktörlerin Türkçe öğrenme sürecinde etkisinin olmadığı; Türkçe öğrenmenin pratik yapmakla ilgili bulunduğu veya yabancı öğrencilerin diğer öğrenme stillerine nazaran geleneksel okuma-yazma öğrenme stiliyle Türkçe öğrenmeyi tercih ettikleri sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Sözcükler: Yabancılar, yabancı dil olarak Türkçenin öğretimi, öğrenme stilleri.

HOW TO LEARN TURKISH ACCORDING TO FOREIGNERS?

Abstract

This research aims to determine the Turkish learning styles of foreign students. “Qualitative research method” was used in the research. “Scanning model” was selected in the research. The research design is phenomenology. The universe of the research includes foreign students learning Turkish at universities in Turkey. The sample of the research is Gebze Technical University. The study group of this study consists of 17 foreign participants, 3 female and 14 male. Participants are between the ages of 19-69 and come from 11 countries. Life expectancy in Turkey varies between 2 months and 6 years. The research data were subjected to content analysis. As a result of the content analysis, the research data were examined by dividing into “1 code (Turkish)”, “3 categories (effect of Turkish course, learning styles, psychological factors)” and “15 themes”. As a result of the

BUGU Dil ve Eğitim Dergisi, 6(2), 2025, 205-217, TÜRKİYE

research, it was concluded that Turkish courses and lessons help to learn Turkish in a planned and programmed manner; that foreign students' Turkish learning styles are prominent as reading-writing, kinesthetic, auditory, and visual; that psychological factors have no effect on the Turkish learning process; that learning Turkish is about practicing and that foreign students prefer to learn Turkish with the traditional reading-writing learning style compared to other learning styles.

Keywords: Foreigners, teaching Turkish as a foreign language, learning styles.

Ø. Giriş

Yabancılara Türkçe öğretimi alanı özellikle son 10 yılda pek çok akademik araştırmaya konu olmuştur. Alanın, yüksek lisans ve doktora programlarında alan uzmanları yetişmektedir. Yabancılara Türkçe öğretiminde, ders kitapları ve dersi veren eğitimler akademik araştırmalara konu olmaktadır.

Yabancı dil öğretimi metodolojisi içerisinde son yıllarda yaygınlaşan ve öğrenciyi merkeze alan öğrenen özerkliği, yaşanan gelişmeler sonucunda dil öğretiminde oldukça önemli bir hâle gelmiş durumdadır. Diğer diller gibi Türkçenin de yabancı dil olarak öğretiminde öğrenen özerkliği, öğrenme yaşantısını zenginleştirerek dil öğrenmeyi daha hızlı ve kolay bir hâle getirmektedir (Biçer, 2015, s. 9-10).

Yabancılara Türkçe öğretiminde öğrenen özerkliği alanında çalışmalar yürütülmüştür. Bu çalışmalardan bir de Ankara Üniversitesi TÖMER İstanbul Şubesi Türkçe öğrencilerini kapsayan bir örneklem grubuna özel geliştirilen öğrenen özerkliğinin gerekleri ve öğrenme stratejileriyle ilgili sormaların, rastlantısal yolla seçilen gruba uygulanmasıdır (Eker, 2010, s. 105). Öğrencilerin çoğunun özerkliğe yönelik uygulamalardan stratejilerden öğrenmede yararlandıkları tespit edilmiştir (Eker, 2010, s. 96).

Biçer (2017, s. 1666), Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen yabancı uyruklu öğrencilerin öğrenen özerkliği davranışlarını gösterme ve bu davranışları uygun bulup bulmadığını belirlemeye yönelik bir ölçek geliştirmiştir. Ölçme aracını geliştirmek için Gaziantep Üniversitesi ve Kilis 7 Aralık Üniversitesi Türkçe öğretim merkezlerinde Türkçe öğrenen 356 öğrenciye uygulama yapmıştır. Yapılan uygulama ve analizlerin sonucunda 18 maddeden oluşan iki faktörlü bir ölçek yapısını ortaya çıkarmıştır.

Yabancılara Türkçe öğretimi alanında öğrenen özerkliği kapsamında güncel çalışmaların günümüzde de devam ettiği görülmektedir. Bozkırlı ve Kartal (2025, s. 1), öğrenen özerkliğinin öğrencinin dil düzeyi, geldiği kıta, öğrenim görülen üniversite, öğrenim alanı (fen, sosyal, dil) değişkenlerine göre farklılaşmadığını tespit etmişlerdir.

Bu doğrultuda, yabancılara Türkçe öğretimi alanında öğrenen özerkliği baz alınarak yürütülen akademik çalışmaların olduğunu söylememiz mümkündür. Yabancılara Türkçe öğretiminde, öğrenen özerkliğine ve öğrencinin kendi performansını ortaya çıkarmasına önem verilmektedir. Öğrenen özerkliğine bağlı olarak öğrenme stilleri de farklılık göstermektedir.

Türkçe hazırlık sınıflarında öğrenim gören yabancılar, birbirinden farklı fiziksel, zihinsel ve kültürel değerlere sahiptir. Bu kapsamda yabancıların, öğrenme stillerinin bilinmesi ve bu stillere göre Türkçe öğretiminin yapılması gerekmektedir.

Yabancılara Türkçe öğretiminde yararlanılan Avrupa Ortak Başvuru Metninin genel ve iletişimsel dil yetkinliklerinde de belirtildiği gibi öğrenenlerin profillerinin, kişisel yörüngeleri ile yaşam boyunca edindikleri deneyim ve yetkinliklerine bağlı olarak “Çoğul dilli/çoğul

kültürlü birikimi temel alıp geliştirmek” ile ilgili büyük ölçüde farklılık göstereceğine dikkat çekmektedir. Bu nedenle, tanımlayıcılarda benimsenen yaklaşımla, bireysel farklılıkların etkisini ortadan kaldırmaya çalışmak yerine bunların, öğrenenlerin benzersiz iletişimsel yetenek profillerine önemli katkıda bulunan faktörler olduğunun kabul edilmesi gerekliliğine değinilmiştir (CEFR, 2024, s. 255).

Yalnızca yabancılara Türkçe öğretimi alanında değil Ortaokul Türkçe Dersi Öğretim Programının Uygulanmasına İlişkin Esaslar/Genel Uygulama Esaslarında da öğrenme stillerinin önemine değinilmektedir. “8-Öğrencilerin hazır bulunuşluk düzeyleri ve öğrenme stilleri göz önünde bulundurularak öğrenme çıktılarıyla tutarlı farklı materyaller (bilgi notu, sunum, etkinlik, çalışma kâğıtları, proje, okuma parçaları vb.) yapılandırılmalı ve kullanılmalıdır” (MEB, 2024, s. 6).

Öğrenme stillerine geçmeden önce ‘stil’ kelimesinin hangi anlama geldiğinin açıklanması uygun olur. Stil, Fransızca bir kelimedir. Fer (2005, s. 33), stil kelimesini, “yetenek ile kişilik arasında bir bağlantıdır; bireyin yeteneklerini kullanmadaki tercihi, bilgi ve becerisini uygularken kullanmayı tercih ettiği yol” olarak açıklamaktadır.

“Öğrenme stilleri” üzerine yapılan alan yazını taramasında, Amerikalı Rita Dunn’ın 1960 yılında “öğrenme stilleri” terimini kullanan ilk eğitimci olduğu tespit edilmiştir. Dunn ve Dunn’a göre öğrenme stili her bireyde farklılık gösteren, bireyin yeni ve zor bilgi üzerine konsantre olması ile başlayan, bilgiyi alma ve zihne yerleştirme süreciyle devam eden bir yoldur (Dunn ve Dunn, 1992, s. 2).

Öğrenme stilleri ile öğrenme stratejisi birbirinden farklı kavramlardır. Öğrenme stratejisi, öğrenme stillerine bağlı olarak belirlenir. Farklı öğrenme stilleri, farklı öğrenme stratejilerinin de belirlenmesini gerekli kılar. Öğrenme stilleri ile öğrenme modelleri de birbirinden farklı kavramlardır. Öğrenme modelleri, öğrenme stilleri baz alınarak hazırlanmıştır. Her bir öğrenme modeli, farklı bir öğrenme stilini tanımlamaktadır. 1960 yılından sonra öğrenme stilleri alanında birçok eğitimci çalışmaya başlamış ve eğitimciler savundukları öğrenme stilleriyle birlikte anılmaya başlanmıştır. Bu durum da birden fazla öğrenme stili modelinin ortaya çıkmasına neden olmuştur.

Sonkaya ve Bayraktar’a (2021, s. 111) göre, alan yazınında en çok karşılaşılan öğrenme stilleri şunlardır: Dunn ve Duman’ın Öğrenme Stilleri Modeli (1974), Grasha ve Riechmann Öğrenme Stilleri Modeli (1975), Kolb’un Öğrenme Stilleri Modeli (1976), Reinert’in Öğrenme Stilleri Sınıflaması (1976), Gregorc’un Öğrenme Stilleri Sınıflandırması (1982), Honey ve Mumford’ın Öğrenme Tercihleri (1986)’dir.

Öğrenmenin birçok yolu vardır. Ancak bireysel farklılıklar kapsamında öğrenme stillerinin belirlenmesi, etkili ve verimli bir eğitimin yapılmasına olanak sağlar.

Öğrenme stillerinde dikkat edilmesi gereken en önemli unsur, bu stillerin zamanla değişebilir olmasıdır. Bireyler, büyüme ve olgunlaşmayla fiziksel olarak bir değişime uğrarlar. Benzer durum, öğrenme stillerinin değişimine de yol açabilir. Bu durumda birey, birden fazla öğrenme stiline sahip olabilir.

Yalnızca bir öğrenme stiliyle bireyin yaşam boyu eğitilmesi mümkün değildir. Bu kapsamda bireyin farklı öğrenme stillerinin de açığa çıkarılması gerekmektedir. Öğretmenlerden de bu değişimi desteklemeleri beklenmektedir. Öğretmenler, öğrencilerinin öğrenme stillerini ortaya çıkarmasına olanak tanıyan etkinliklere ve uygulamalara yer vermelidir. Ayrıca bir

öğrenci, birden fazla öğrenme stiline de sahip olabilir. Öğretmenlerin süreci yönetirken bu unsurlara da dikkat etmesi gerekmektedir. Böyle bir durumda aynı öğrenme stiline sahip olan öğrencileri, gruplara ayırarak eğitim vermesi uygun olacaktır.

Zaier ve Maina (2022), sınıf ortamında öğretmenlerin, öğrencilerin bireysel öğrenme stillerine göre derslerini düzenledikleri veya onları ortak ilgi alanlarına, yeteneklerine göre gruplandırdıkları takdirde farklılaşmayı başarabileceklerini belirtmektedirler.

Bireylerin, öğrenme stillerine uygun eğitim ortamının sağlanması akademik başarıyı da beraberinde getirmektedir. Kendi öğrenme stillerinin farkına varan bireyler, eğitim hayatında başarılarını arttırabilir, günlük yaşamlarını etkili ve verimli olarak idame ettirebilirler. Bireylerin, öğrenme stillerinde deneyimlerinin etkili olduğu kadar biyolojik faktörleri de etkilidir. Yâni, öğrenme stilleri, biyolojik faktörlere bağlı olarak değişiklik gösterebilir. Ancak günümüzde yapay zekâ vb. uygulamalar, biyolojik faktörlerin önüne geçmektedir. Böyle bir durumda her ne kadar kalıtım etkili olsa da öğrenme stilleri, çevresel koşullara ve bireyin imkânına bağlı olarak şekillenmektedir.

Fleming (2012), Gardner'ın çoklu zekâ kuramını baz alarak oluşturduğu görsel, işitsel, okuma-yazma ve kinestetik olarak öğrenme stillerini dörde ayırarak incelemiştir. Bu araştırmanın temellerini Fleming'in öğrenme stilleri oluşturmaktadır. Bu çalışmada, yabancı öğrencilerin kendi Türkçe öğrenme stillerini ortaya çıkararak farkındalık oluşturmak amaçlanmaktadır. Yabancı öğrencilerin, Türkçe öğrenirken hangi öğretim stillerini kullandıklarının bilinmesi, eğitimcilerin de bu öğretim stillerini baz alarak uygulanacak yöntem ve teknikleri belirlemelerine yardımcı olacaktır.

1.1. Araştırmanın Önemi

Yabancılarla Türkçe öğretimi alanında, dil öğretim yöntem ve teknikleri (Erdem, Gün ve Sever, 2015; Yıldız ve Tepeli, 2015; Calp, 2017, Alver, 2019; Göçen, 2020) kapsamında akademik çalışmalar mevcuttur. Ancak kullanılan yöntem ve tekniklerde öğretmenler, başat roledir ve yabancı öğrencilerin, öğretim stilleri arka planda kalmaktadır. Bu çalışmada öğretmen faktörünü arka planda tutarak yabancı öğrencilerin, özerk Türkçe öğrenme stillerini tespit etmek amaçlanmaktadır. Bu sebepten dolayı çalışmamız önem arz etmektedir.

1.2. Araştırmanın Amacı

Bu çalışmada, yabancı öğrencilerin, kendi Türkçe öğrenme stillerini tespit etmek amaçlanmaktadır. Çalışmada “Yabancılarla göre Türkçe nasıl öğrenilir?” sorusuna yanıt aranılacaktır. Çalışma sorusu kapsamında hazırlanan çalışmanın alt soruları ise aşağıda yer almaktadır:

1. Türkçe kursu/dersi, yabancı öğrencilerin Türkçe öğrenme sürecinde etkili midir?
2. Yabancı öğrencilerin, Türkçe öğrenme stilleri nelerdir?
3. Türkçe öğrenme sürecinde psikolojik faktörler etkili midir?

2. Yöntem

2.1. Araştırmanın Modeli

Bu çalışmada, nitel araştırma yöntemlerinden “tarama modeli” kullanılmıştır. Tarama, geçmişte ya da hâlen var olan bir durumu var olduğu şekliyle tespit etmeyi amaçlayan araştırma modelidir (Karasar, 2016, s. 109). Çalışmada ayrıca “olgubilim deseni”nden de

yararlanılmıştır Olgular yaşadığımız dünyada olaylar, deneyimler, algılar, yönelimler, kavramlar ve durumlar gibi biçimlerde karşımıza çıkabilmektedir (Yıldırım ve Şimşek, 2013, s.78).

2.2. Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubuna dair bazı bilgiler Tablo 1’de yer almaktadır:

Tablo 1: Araştırmanın Çalışma Grubu

Eğitim-Öğretim Yılı	Dönem	Üniversite	Birim	Kurs/Ders	Örneklem Sayısı
2023-2024	Bahar	Gebze Teknik Üniversitesi	Türkçe Hazırlık Bölümü	TÜR-104 Yabancı Öğrenciler İçin A1-Türkçe Dersi (Erasmus Programı)	4
2023-2024	Bahar	Gebze Teknik Üniversitesi	Sürekli Eğitim Uygulama ve Araştırma Merkezi	Yabancı Akademisyenler İçin A1-Türkçe Kursu	7
2024-2025	Güz	Gebze Teknik Üniversitesi	Sürekli Eğitim Uygulama ve Araştırma Merkezi	Yabancı Uyruklular İçin A1-Türkçe Kursu	6

Araştırmanın örneklem seçiminde, ‘amaca yönelik örnekleme / amaçlı örnekleme’ seçilmiştir. Katılımcılar, dünyadaki 5 kıtadan gelmektedir. Bu araştırmanın çalışma grubu, 3 kız ve 14 erkek olmak üzere 17 yabancı katılımcıdan oluşmaktadır. Örneklem olarak belirlenen katılımcı profiline dair bilgiler, Tablo 2’de yer almaktadır.

Tablo 2: Katılımcı Bilgileri

No.	Öğrenciler	Yaş	Ülke	Üniversite	Program	Meslek	Türkçe Düzeyi	TR’de Yaşam Süresi
1	Kız Öğrenci (K1)	19	Fransa	Gebze Teknik Üniversitesi	Bilgisayar Mühendisliği	Öğrenci	TÜR-104 Yabancı Öğrenciler İçin A1-Türkçe Dersi (Erasmus Programı)	3 Ay
2	Erkek Öğrenci (E1)	19	Fransa	Gebze Teknik Üniversitesi	Bilgisayar Mühendisliği	Öğrenci	TÜR-104 Yabancı Öğrenciler İçin A1-Türkçe Dersi (Erasmus Programı)	3 Ay
3	Erkek Öğrenci (E2)	19	Fransa	Gebze Teknik Üniversitesi	Bilgisayar Mühendisliği	Öğrenci	TÜR-104 Yabancı Öğrenciler İçin A1-Türkçe Dersi (Erasmus Programı)	3 Ay
4	Erkek Öğrenci (E3)	34	Yeni Kaledonya	Gebze Teknik Üniversitesi	Bilgisayar Mühendisliği	Öğrenci	TÜR-104 Yabancı Öğrenciler İçin A1-Türkçe Dersi (Erasmus Programı)	3 Ay

5	Erkek Öğrenci (E4)	69	Ukrayna	Gebze Teknik Üniversitesi	Fizik	Akademisyen Profesör Doktor	Yabancı Akademisyenler İçin A1-Türkçe Kursu	1,5 Yıl
6	Erkek Öğrenci (E5)	56	İran	Gebze Teknik Üniversitesi	Makine Mühendisliği	Akademisyen Profesör Doktor	Yabancı Akademisyenler İçin A1-Türkçe Kursu	5,5 Yıl
7	Erkek Öğrenci (E6)	37	Bangladeş	Gebze Teknik Üniversitesi	Moleküler Biyoloji ve Genetik	Akademisyen Profesör Doktor	Yabancı Akademisyenler İçin A1-Türkçe Kursu	6 Yıl
8	Erkek Öğrenci (E7)	45	İran	Gebze Teknik Üniversitesi	Uçak Mühendisliği	Akademisyen Doktor Öğretim Üyesi	Yabancı Akademisyenler İçin A1-Türkçe Kursu	2 Ay
9	Erkek Öğrenci (E8)	49	Rusya	Gebze Teknik Üniversitesi	Fizik	Akademisyen Doktor Öğretim Üyesi	Yabancı Akademisyenler İçin A1-Türkçe Kursu	2 Ay
10	Erkek Öğrenci (E9)	37	İran	Gebze Teknik Üniversitesi	Uçak Mühendisliği	Akademisyen Doktor Öğretim Üyesi	Yabancı Akademisyenler İçin A1-Türkçe Kursu	2,5 Ay
11	Erkek Öğrenci (E10)	31	Pakistan	Gebze Teknik Üniversitesi	Savunma Teknolojileri Enstitüsü	Akademisyen Doktor Öğretim Üyesi	Yabancı Akademisyenler İçin A1-Türkçe Kursu	5 Ay
12	Erkek Öğrenci (E11)	25	Etiyopya	Gebze Teknik Üniversitesi	İşletme	Öğrenci	Yabancı Uyruklular İçin A1-Türkçe Kursu	6 Ay
13	Erkek Öğrenci (E12)	25	Etiyopya	Gebze Teknik Üniversitesi	İşletme	Öğrenci	Yabancı Uyruklular İçin A1-Türkçe Kursu	2 Ay
14	Erkek Öğrenci (E13)	23	Yemen	Gebze Teknik Üniversitesi	Elektronik Mühendisliği	Öğrenci	Yabancı Uyruklular İçin A1-Türkçe Kursu	2 Ay
15	Erkek Öğrenci (E14)	33	Kolombiya	Universidad de Medellín	Hukuk	Avukat	Yabancı Uyruklular İçin A1-Türkçe Kursu	2,5 Ay
16	Kız Öğrenci (K2)	27	Irak	Ninevah Üniversitesi	Bilgisayar Mühendisliği	Ev Hanımı	Yabancı Uyruklular İçin A1-Türkçe Kursu	6 Ay
17	Kız Öğrenci (K3)	45	İran	İslami Azad Üniversitesi	Fars Dili ve Edebiyatı	Ev Hanımı	Yabancı Uyruklular İçin A1-Türkçe Kursu	6 Yıl

Katılımcılar, 19-69 yaş aralığındadır ve 11 ülkeden gelmektedir. Türkiye’de yaşam süreleri, 2 ay ve 6 yıl arasında değişiklik göstermektedir.

2.3. Veri Toplama Araçları ve Verilerin Analizi

Araştırmanın verileri, “görüşme tekniğiyle” elde edilmiştir. Bu çalışmada, ‘standartlaştırılmış açık uçlu görüşme’ tercih edilmiştir (Yıldırım ve Şimşek, 2013, s. 151).

Görüşme formunun hazırlanma sürecinde, yabancılara Türkçe öğretimi doktora programından mezun olan 2 uzman görüşüne başvurulmuştur.

A1 düzeyinde Türkçe öğrenen 17 yabancı öğrenciyle görüşme yapılmıştır. Görüşme soruları sağlıklı veriler elde edebilmek amacıyla kendi ana dillerine çevrilmiştir. Başlangıç düzeyinde Türkçe öğrenen yabancı öğrencilerin seçilmesinin nedeni, yabancı öğrencilerin kendi öğrenme stillerini fark ettikleri ilk kur düzeyi olmasıdır. Başlangıç düzeyinde yabancı öğrenciler, kendilerine uygun bir öğrenme stili benimsemektedir. Araştırmada güvenilir, geçerli ve tutarlı veriler elde edebilmek amacıyla başlangıç düzeyinde Türkçe öğrenen yabancı öğrencilerle görüşme yapılmıştır. Görüşme ile elde edilen verilerin kaydedilmesinde izlenen iki temel yöntem vardır: cihaz ile kaydetme ve not alma (Yıldırım ve Şimşek, 2013, s.175). Araştırma verileri, yabancı öğrencilerin yanıtları doğrultusunda ‘not alma’ yöntemi ile kayıt altına alınmıştır.

Araştırmanın güvenilirliği, “zamana bağlı güvenilirlik yöntemi” ile sağlanmıştır. Kirk ve Miller (1986), nicel geleneğe özgü ‘dış ve iç güvenilirlik’ kavramlarını zamana bağlı güvenilirlik ve gözleme bağlı güvenilirlik başlıkları altında ele almakta ve nicel araştırmacı gibi bu kavramlara neden aynı biçimde yaklaşamayacağını açıklamaktadır. Zamana bağlı güvenilirlik ölçülen olgunun geçen zaman içinde aynı biçimde ölçülebilmesi anlamına gelir (dış geçerlik). Sosyal bilimlerdeki anket araştırmalarında ve psikolojik testlerin kullanıldığı araştırmalarda test-yeniden test yöntemi bu güvenilirliği ölçmek üzere geliştirilmiş bir yöntemdir (Yıldırım ve Şimşek, 2013, s.294). Araştırmanın geçerliği, bireylerin görüşlerine doğrudan yer verilerek sağlanmıştır (Yıldırım ve Şimşek, 2013, s. 291). Araştırmanın tutarlılığı, katılımcı teyidi ile sağlanmıştır. Araştırma soruları, 2 hafta sonra yabancı katılımcılara tekrar sorulmuştur ve katılımcıların benzer cevaplar verdikleri tespit edilmiştir.

Araştırma verileri, kod, kategori ve tema boyutunda incelenmiştir. Temaların bulunması için önce kodlar bir araya getirilir ve incelenir (Yıldırım ve Şimşek, 2013, s. 268). Bu araştırmada, ‘standartlaştırılmış açık uçlu görüşme formuyla’ elde edilen veriler, ‘içerik analizine’ tâbi tutulmuştur. İçerik analizi sonucunda araştırma verileri; “1 kod (Türkçe)”, “3 kategori (Türkçe kursunun etkisi, öğrenme stilleri, psikolojik faktörler)” ve “15 temaya” ayrılarak incelenmiştir. Katılımcıların isimleri gizli tutulmuş ve araştırmaya katılan yabancı kız öğrencilerin görüşleri K1, erkek öğrencilerin görüşleri ise E1 şeklinde kodlama yapılarak analiz edilmiştir.

2.4. Etik Kurul İzni

Bu çalışma için Gebze Teknik Üniversitesi Rektörlüğü İnsan Araştırmaları Etik Kurulu’nun 10.03.2025 tarih E-43633178-199-191669 sayılı yazısı ile bilimsel araştırma etik kurul izni alınmıştır.

3. Bulgular

Bu bölümde, yabancı öğrencilerin Türkçe kursu/dersine bakış açıları, Türkçe öğrenme stilleri ve Türkçe öğrenme sürecinde psikolojik faktörlerin etkisine dair bulgular yer almaktadır.

Bu kapsamda yabancı öğrencilere ilk olarak “*Türkçe kursu/dersi, Türkçe öğrenme sürecinizde etkili midir?*” sorusu yöneltilmiştir. Katılımcıların yanıtları, Tablo 3’te yer almaktadır:

Tablo 3: Türkçe Kursunun/Dersinin, Yabancı Öğrencilerin Türkçe Öğrenme Sürecinde Etkisi

Görüşler	Katılımcılar	Frekans	Oran
Türkçe Kursu/Dersi Etkili			
“Türkçe kursu/ dersi, Türkçeyi planlı ve programlı öğrenmemi sağlıyor.”	13	E1, E2, E4, E5, E6, E7, E8, E9, E10, E13, E14, K2, K3	%76,47
Türkçe Kursu/Dersi Etkisiz			
“Kurstaki zaman sınırlı. Ayrıca kurs programına devam zorunluluğu var ve uyum sağlamak zorundayım. Türklerle pratik yaparak dili, doğal ortamında öğrenmek en iyisi.”	4	E3, E11, E12, K1	%23,52

Tablo 3’e göre 13 katılımcı Türkçe kursunu/dersini planlı ve programlı öğrenmesi sağlaması bakımından etkili bulmaktadır. Ancak 4 katılımcı kursa zamanın sınırlı ve devam zorunluluğun bulunması gibi gerekçelerden dolayı etkili olmadığını beyan etmiş ve kursa gitmek yerine Türklerle pratik yapmanın daha faydalı olacağını belirtmiştir.

Yabancı öğrencilere ikinci olarak “Türkçe öğrenme stilleriniz nelerdir?” sorusu yöneltilmiştir. Katılımcıların yanıtları, Tablo 4’te yer almaktadır:

Tablo 4: Yabancı Öğrencilerin, Türkçe Öğrenme Stilleri

Görüşler	Katılımcılar	Frekans	Oran
Görsel			
“Youtube’da Türkçe ders veren öğretmenlerin derslerini takip ediyorum. Tahtaya yazdıkları harflere, kelimelere bakarak ben de kendi defterime yazıyorum.”	E4, E7, E8	3	%17,64
İşitsel			
“Türk kültürünü daha yakından tanıyabilmek için Türk dizi ve filmlerini izliyorum. Oyuncuların, Türkçe konuşmalarını taklit ederek sesleri doğru telaffuz etmek istiyorum.”	K2, E9	2	%11,76
“Türkçe şarkı dinliyorum ve sözlerini çeviriyorum.”	E13, K3	2	%11,76
Okuma-Yazma			
“Türkçe kelime defteri tutuyorum. Defterimdeki kelimeleri kullanarak cümleler kuruyorum. Türkçe yazmama fayda sağlıyor.”	K1, E1, E2, E10	4	%23,52
“Telefonuma, Türk haberlerini okuyabilmek için uygulama indirdim. Çok zor anlıyorum ama birkaç kelime de olsa öğreniyorum. Türkçe okumama fayda sağlıyor.”	E12	1	%5,88
“Telefonumun dilini Türkçe ayarladım. İlk önce çok zorlandım ama daha sonra alıştım. Türkçe okumama fayda sağlıyor.”	E6	1	%5,88
Kinestetik			
“Türkçeyi kurallarına uygun konuşabilmek için Türkiye’ye geldim. Bir yere oturup Türkçe okumak bana göre değil. Türk arkadaşlar edindim. Onlarla sohbet ediyorum.”	E3, E5, E11	3	%17,64
“Evimde kullandığım eşyaların Türkçe adlarını öğrendim. Daha sonra evimdeki eşyaların üzerine yapışkanlı kâğıtla Türkçe isimlerini yapıştırdım. Eve girdiğimde odalarda eşyaların Türkçe adlarını gördükçe kelimeleri daha hızlı öğrendiğimi fark ettim. Kelimeleri tekrar ederken sıklıkla oda değiştiriyorum.”	E14	1	%5,88

Tablo 4’e göre yabancı öğrencilerin Türkçe öğrenme stilleri 4’e ayrılmaktadır. Bu stiller şunlardır: okuma-yazma (6-%35,29), kinestetik (4-%23,52), işitsel (4-%23,52) ve görsel (3-%17,64). 6 katılımcının okuma-yazma (%35,39) öğrenme stiline sahip olması geleneksel dil öğrenme yönteminin devam ettiğini göstermektedir. Son yıllarda yapay zekânın dil öğretimi

üzerindeki etkisi (Kayar, Muslu ve Veyis, 2024) tartışılrsa da öğrencilerin hâlâ daha kâğıt-kalemle yeni öğrendikleri harfleri, kelimeleri defterlerine yazarak öğrenmeye çalıştıkları bu bulguyu destekler niteliktedir.

Yabancı öğrencilere üçüncü ve son olarak “*Türkçe öğrenme sürecinizde psikolojik faktörlerin etkili olduğunu düşünüyor musunuz?*” sorusu yöneltilmiştir. Katılımcıların yanıtları, Tablo 5’te yer almaktadır:

Tablo 5: Türkçe Öğrenme Sürecinde Psikolojik Faktörlerin Etkisi

Görüşler	Katılımcılar	Frekans	Oran
Psikolojik Faktörler Etkili			
“Zihnimde, Türkçe kelimeleri nasıl cümleler hâline getirebileceğimi bilmiyorum! Heyecanlanıyorum. Bu durum, Türkçe öğrenmemi olumsuz etkiliyor.”	K1, E1, E3, E8	3	%23,52
“Türkçe yanlış konuşursam insanların bana güleceğini düşünüyorum. Şu anda Türkçe konuşurken acemiyim. Türkçe konuşurken mahcup olacağım korkusuyla konuşmaya da çekiniyorum.”	E5	1	%5,88
“Türkçe konuşurken sürekli aynı hataları yapıyorum. Bu yıpratıcı bir süreç. Konuşurken yaptığım hataları düzeltmem de zaman alıyor.”	E4	1	%5,88
“Bu süreçte sanki hiç Türkçe öğrenememişiz gibi düşünebiliriz. Bu ise öğrenme motivasyonumuzu azaltabilir hatta hiç öğrenemeyeceğiz hissi yaratabilir.”	E9	1	%5,88
Psikolojik Faktörler Etkisiz			
“Psikolojinin bu süreçte büyük bir etkisi yok. Korkmadan, çekinmeden sürekli Türkçe konuştuğum zaman kendimi daha cesur hissediyorum. Bir müddet sonra nasıl konuşacağımı düşünmeme de gerek kalmıyor. Bu süreç pratik yapmakla ilgili”.	E1, E2, E6, E7, E10, E11, E12, E13, K2, K3	10	%58,82

Tablo 5’e göre 10 katılımcı, Türkçe öğrenme sürecinde psikolojik faktörlerin etkili olmadığını 7 katılımcı ise psikolojik faktörlerin etkili olduğunu beyan etmiştir. Yabancı öğrenciler, psikolojik faktörlerden ziyade Türkçe öğrenme sürecinde pratik yapmanın etkili olduğunu belirtmişlerdir.

4. Sonuç, Tartışma ve Öneriler

Bu çalışmada, yabancı öğrencilerin Türkçe öğrenme stilleri belirlenmiştir ancak farklı disiplinlere yönelik öğretim stillerinin tespit edildiği akademik araştırmalar da mevcuttur.

Gürsoy (2008, s. 110) tarafından yapılan bir araştırmada, öğretmen adaylarının farklı öğrenme stillerine sahip olduklarını tespit etmiştir. Bireyin kendi öğrendiği şekilde öğreteceği dikkate alınırsa, öğretmen adaylarının öncelikle kendi öğrenme stillerine ilişkin farkındalık düzeyinin artırılması bağlamında üniversitede buna yönelik konuların ders içeriklerine alınması ve/ ya da yeni derslerin eklenmesi bu konuda seminer, kurs ya da konferansların düzenlenmesinin gerekli görüldüğünü beyan etmektedir.

Bu araştırmada ise yabancı öğrencilerin öğrenme stilleri belirlenmiştir. Kinestetik, işitsel ve görsel öğrenme stillerinden ziyade okuma-yazma (6-%35,29) öğrenme stiline, yabancı öğrenciler tarafından tercih edildiği saptanmıştır. Günümüzde yapay zekâ uygulamalarının yabancılara Türkçe öğretimi üzerindeki etkisi tartışılrsa da bu sonuca göre yabancı öğrencilerin hâlâ daha okuma-yazma stiliyle Türkçe öğrenmeyi tercih ettiklerini söylememiz mümkündür.

Öğrencilerin ya da öğretmenlerin öğrenme stillerinin belirlenmesinin yanı sıra bu öğrenme stillerinin cinsiyet ve yaş gibi faktörlerle ilişkisinin araştırıldığı akademik çalışmalar

da yapılmıştır. Karademir ve Tezel (2010, s. 135), tarafından yapılan bir araştırmada, öğrencilerin öğrenme stilleri ile cinsiyet arasında anlamlı bir farklılaşma saptanmamıştır.

Bu araştırmada ise yabancı öğrencilerin cinsiyet faktörü açısından incelemesine yer verilmemiştir. Peker ve Yalın (2002), tarafından yapılan bir araştırmada, matematik öğretmenlerinin öğrencilerin öğrenme stillerini dikkate alarak bir öğretim ortamı oluşturmadıkları belirtilmekte, öğretmenlerin öğrencilerinin öğrenme stillerinden haberdar olmaları ve öğrencilerinin öğrenme stillerini dikkate alarak bir öğretim ortamı oluşturmaları gerektiğine dikkat çekilmektedirler. Yabancı öğrencilerin Türkçe öğrenme stillerinin belirlenmesindeki ana gaye öğretmenlerde bu öğrenme stillerine karşı farkındalık oluşturmak ve eğitim-öğretim ortamının bu doğrultuda şekillenmesini sağlamaktır.

Yabancı öğrencilerin, kendi Türkçe öğrenme stillerini tespit edebilmek amacıyla bulgular toplanmıştır ve bu bulgular ışığında elde edilen sonuçlar aşağıda yer almaktadır:

1. Türkçe kursu/dersi, Türkçeyi planlı ve programlı öğrenmeye yardımcı olmaktadır (%76,47).

2.Yabancı öğrencilerin Türkçe öğrenme stilleri şunlardır: okuma-yazma (%35,29), kinestetik (%23,52), işitsel (%23,52) ve görsel (%17,64).

3.Psikolojik faktörlerin Türkçe öğrenme sürecinde etkisi yoktur, Türkçe öğrenmek pratik yapmakla ilgilidir (%58,82).

Bu araştırmada, yabancı öğrencilerin, kendi Türkçe öğrenme stilleri tespit edilmiştir. Gelecekte yapılacak olan araştırmalar için öneriler şunlardır:

1. Yabancı öğrencilerin, Türkçe öğrenme sürecinde hangi yöntem ve teknikleri kullandıklarına dair çalışmalar yapılabilir.

2. Öğrenen özerkliği kapsamında Türkiye'ye gelme fırsatı olmayan ancak kendi ülkesinde Türkçe öğrenen yabancı öğrencilerin tercih ettikleri öğrenme stillerini belirlemek amacıyla araştırmalar yürütülebilir.

Kaynaklar

- Alver, M. (2019). Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde esas alınan ilkeler ile kullanılan yöntem ve teknikler. İ. Erdem, B. Doğan ve H. Altunkaya (Ed.), *Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretimi* içinde (ss.13-42). Ankara: Pegem Akademi.
- Biçer, N. (2015). *Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde öğrenen özerkliği süreçlerinin incelenmesi* (Yayımlanmamış Doktora Tezi). Atatürk Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü: Erzurum.
- Biçer, N. (2017). Türkçenin yabancı dil olarak öğretimine yönelik “öğrenen özerkliği ölçeği” Geliştirme Çalışması. *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim Dergisi*, 6(3), 1666-1678.
- Bozkırlı, K. Ç. ve Kartal, B. (2025). Türkçenin yabancı dil olarak öğrenim sürecinde öğrenen özerkliğinin incelenmesi. *Bezgek yabancılarla Türkçe öğretimi dergisi*, 4(1), 1-10. <http://dx.doi.org/10.56987/bezgek.1644410>
- Calp, M. (2017). Yabancılarla Türkçe öğretiminde alternatif bir yöntem: İşitsel-dilsel yöntem. *International Journal of Languages' Education and Teaching*, 5(4), 611-633.

- CEFR, (2024). *Common European framework of reference for languages: Learning, teaching, assessment*. Strasbourg: Council of Europe Publishing.
- Dunn, R. & Dunn, K. (1992). *Teaching elementary students through their individual learning styles: Practical approach for grades 3-6*. Boston: Allyn And Bacon.
- Eker, D. N. (2010). *Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde öğrenen özerkliği* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü: Ankara.
- Erdem, M. D., Gün, M., ve Sever, P. (2015). Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde yöntem seçimi ve alternatif yöntemler. *Turkish Studies International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, 10(11), 549-566.
- Fer, S. (2005). Düşünme stilleri envanterinin geçerlik ve güvenirlik çalışması. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri Dergisi*, 5(2), 433-461.
- Fleming, N. D. (2012). *Teaching and learning styles: VARK strategies*. New Zealand: Christchurch.
- Göçen, G. (2020). Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde yöntem. *RumeliDE Dil ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi*, (18), 23-48.
- Gürsoy, T. (2008). *Öğretmen adaylarının öğrenme stillerinin çeşitli değişkenler açısından incelenmesi* (Yüksek Lisans Tezi). Aydın Adnan Menderes Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü: Aydın.
- Karademir, E. ve Tezel, Ö. (2010). Sınıf öğretmeni adaylarının öğrenme stillerinin demografik değişkenler açısından incelenmesi. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 28, 129-145.
- Karasar, N. (2016). *Bilimsel araştırma yöntemi*. Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık.
- Kayar, Muslu, A. ve Veyis, F. (2024). Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde yapay zekânın kullanımı üzerine yapılan çalışmaların incelenmesi. *Hoca Ahmet Yesevi Uluslararası Türk-Kazak Üniversitesi, Current Issues in Foreign Language Education* 2, 28-29 Şubat 2024, Kazakistan.
- Kirk, J. & Miller, M. L. (1986). *Reliability and validity in qualitative research*. Beverly Hills, California: Sage.
- MEB, (2024). *Türkiye yüzyılı maarif modeli ortaokul Türkçe dersi öğretim programı (5. 6. 7. ve 8.sınıflar)*. Ankara: Millî Eğitim Bakanlığı.
- Peker, M. ve Yalın, H. İ. (2002). Matematik öğretmenlerinin öğrencilerin öğrenme stillerine uygun öğretim yapma düzeyleriyle ilgili öğrenci görüşleri. *V. Ulusal Fen Bilimleri ve Matematik Eğitimi Kongresi*, 16-18 Eylül 2002, Ankara.
- Sonkaya, F. ve Bayraktar, Ş. (2021). Öğrenme stilleri ve öğretim: Reinert'in öğrenme stilleri modeli kategorilerine uygun fen etkinlikleri. *E-Uluslararası Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 12(3) 101-118.
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2013). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.

Yıldız, Ü. ve Tepeli, Y. (2015). Yabancılarla Türkçe öğretimi bağlamında yabancı dil öğretim yöntemlerinin dil bilgisi çeviri yöntemine yansımaları: İletişimsel yöntem, dil bilgisi çeviri yöntemi ve dil bilgisi öğretimi. *International Journal of Language Academy*, 3(1), 265-286.

Zaier, A. & Maina, F. (2022). Assessing preservice teachers' perceptions and practices to differentiate instruction for culturally and linguistically diverse students in secondary classrooms. *International Journal of Multicultural Education*, 24(2), 1-16.

Extended Abstract

There are academic studies on teaching Turkish to foreigners within the scope of language teaching methods and techniques. However, teachers play a dominant role in the methods and techniques used, and the teaching styles of foreign students remain in the background. This research, it is aimed to determine the Turkish learning styles of foreign students by keeping the teacher factor in the background. For this reason, our research is important. This research, it is aimed to determine the Turkish learning styles of foreign students. The research will seek an answer to the question "What are the Turkish learning styles of foreign students?" Within the scope of the research question, the research sub-questions are as follows: 1) Are Turkish courses/lessons effective in the Turkish learning process of foreign students? 2) What are the Turkish learning styles of foreign students? 3) Are psychological factors effective in the Turkish learning process?

In this research, "qualitative research method" was used. "Scanning model" was used in the research. In this study, "phenomenological design" was chosen. The study universe includes foreign students learning Turkish at universities in Turkey. In the selection of the sample of the study, 'purposeful sampling/purposive sampling' was chosen. The participants are between the ages of 19-69 and come from 11 countries. Their stay in Turkey varies between 2 months and 6 years. The data of the study was obtained by 'interview technique'. The research data were recorded by the 'note-taking' method in line with the responses of the foreign students. The validity of the study was ensured by directly including the opinions of the individuals (Yıldırım and Şimşek, 2013, p.291). The reliability of the study was ensured by the time-dependent reliability method. The consistency of the study was ensured by participant confirmation. In this study, 'standardized open-ended interview' was preferred (Yıldırım and Şimşek, 2013, p.151). As a result of the content analysis, the research data included "1 code (Turkish)", and "3 categories (Turkish course effect, learning styles, psychological factors)" and was divided into "15 themes".

The first question to foreign students was: "Is the Turkish course/lesson effective in your Turkish learning process?" Thirteen participants found the Turkish course/lesson effective in terms of providing planned and programmed learning. However, 4 participants stated that it was not effective due to reasons such as limited time and mandatory attendance and that it would be more beneficial to practice with Turkish people instead of going to a course. The second question to foreign students was: "What are your Turkish learning styles?" The Turkish learning styles of foreign students are divided into four. These styles are: visual, auditory, reading-writing, and kinesthetic. Three participants have a visual learning style, 4 participants have an auditory learning style, 6 participants have a reading-writing learning style, and 4 participants have a kinesthetic learning style. The fact that 6 participants have a reading-writing learning style shows that the traditional language learning method continues. Although the impact of

artificial intelligence on language teaching has been discussed in recent years (Kayar, Muslu, & Veyis, 2024), this finding is supported by the fact that students still try to learn the letters and words they have just learned with paper and pencil by writing them in their notebooks.

The third and last question asked foreign students was: “Do you think that psychological factors are effective in your Turkish learning process?” Ten participants stated that psychological factors are not effective in the Turkish learning process, while 7 participants stated that psychological factors are effective. Foreign students stated that practicing is more effective in the Turkish learning process than psychological factors.

Findings were collected to determine the Turkish learning styles of foreign students and the results obtained in the light of these findings are as follows: 1) Turkish course/lesson helps to learn Turkish in a planned and programmed manner (76,47). 2) Turkish learning styles of foreign students are as follows: visual (17,64), auditory (23,52), reading-writing (35,29), and kinesthetic (23,52). 3) Psychological factors do not affect the Turkish learning process, learning Turkish is about practice (58,82).

In this study, foreign students' Turkish learning styles were determined. Suggestions for future research are as follows: 1) Studies can be conducted to investigate the methods and techniques used by foreign students in the process of learning Turkish. 2) Studies can be conducted to include special advice and suggestions for Turkish learners by foreign students who learn Turkish on their own without taking Turkish lessons/courses.

